

Hej!

Visste du att anläggandet och återskapandet av multifunktionella våtmarker och integrerade skyddszoner är **effektiva åtgärder för att minska näringsläckage**, speciellt i jordbrukslandskapet?

Våtmarker buffrar även översvämningar, **kan användas för bevattning** och gynnar den biologiska mångfalden.

Inom vårt projekt *"Förbättrad vattenkvalitet inom kustnära mindre avrinningsområden i södra Halland och nordvästra Skåne"* syftar vi till att, **tillsammans med dig** identifiera gårds-specifika lösningar för att fånga upp fosfor och kväve. Detta utifrån de lokala förutsättningarna (markslag, topografi, jordarter, hydrologi m.m.) och dina önskemål. Vi kommer även att projektera åtgärder och guida dig genom den administrativa och byråkratiska delen, så som ansökan om anläggnings- och skötselstöd, samt anmälan om vattenverksamhet på länsstyrelsen. **Vi tar hand om den tråkiga och tidskrävande byråkratin!** Vi vill även inspirera till vattengrupper för framtiden!

Varför gör vi detta?

I mindre avrinningsområden som inte har egna limniska vattenråd uteblir oftast landbaserade åtgärder. Detta även om vattendragen i kustnära områden oftast är hård belastade och bidrar mycket till övergödningen av havet. För att minska näringsläckaget i sådana områden har Hushållningssällskapet Halland sökt medel från Havs- och Vattenmyndigheten inom den nya satsningen LEVA – Lokalt engagemang för vatten. Vi vill bidra till en ökad ekologisk status av våra vatten genom att hjälpa dig. OBS: Även Trönningeåns avrinningsområde och avrinningsområden som ingår i Skintans vattenråd ingår i projektet (se bild 1).

Alla är välkomna!

Är du intresserad att anlägga en våtmark, integrerade skyddszon (IBZ), tvåstegsdike m.m.? **Ta gärna direkt kontakt med oss!** Inspiration finns i bilagan.

Vill du veta mer om projektet, vad som är multifunktionella åtgärder, vilka förutsättningar och stöd som finns, samt hur vattengrupper skapas? **Var med på våra fältvandringar, inspirationskvällar och workshoppar.** Kostnadsfri.

Mer info om aktiviteterna finns på nästa sida!

Kontaktperson och projektledare:

Lea Schneider
Hushållningssällskapet Halland
Tel.: 035-46505
E-post: lea.schneider@hushallningssallsskapet.se

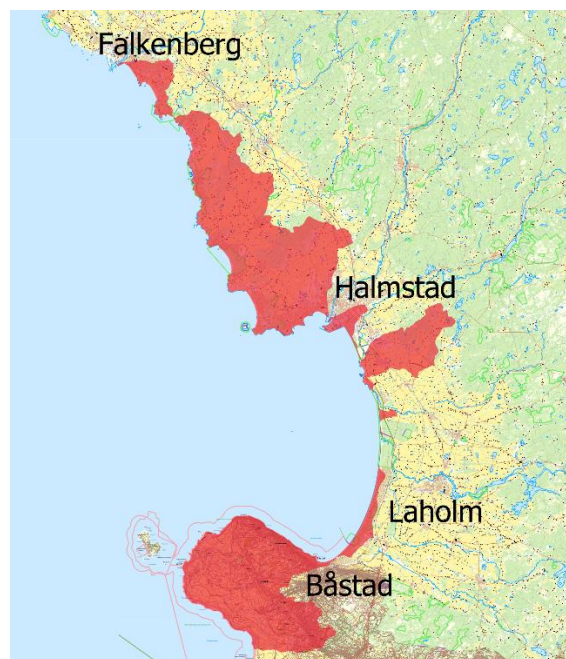

Bild 1. Projektområde (rödmarkerat).

Aktiviteter 2019

Fältvandring i Stjärnarpsdalen
(Stjärnarp, strax söder om Halmstad)
22 augusti 2019 (torsdag), kl. 16.00-17.30

Fokus: Multifunktionella åtgärder – Hur våtmarker och integrerade skydds-zoner fungerar som näringsfällor och gynnar den biologiska mångfalden

Samling: Stjärnarpsdalens parkering. Mer info i inbjudan.

Anmälan uppskattas. Klädsel enligt väder.

Fältvandring bakom Stjärnarps förskola
24 september 2019 (tisdag), kl. 15.30-17.00

Fokus: Varför täckdikesöppningar och våtmarksanläggningar är kostnadseffektiva åtgärder för att minska näringsläckage

Samling: Vid Stjärnarps förskola

Anmälan uppskattas. Klädsel enligt väder.

Fältvandringar ska också ske i södra och norra delen av projektområdet i oktober/november!

År 2020 kommer vi att bjuda till uppföljningsmöten, samt ytterligare fältvandringar.

Individuella rådgivningar pågår löpande!

Inspirationskväll - Steninge
9 oktober 2019 (onsdag), kl. 18.00-20.00

Fokus: Våtmarker och skydds-zoner

Lokal: Steninge Sockenstugan

Anmälan krävs.

Inspirationskväll - Båstad
16 oktober 2019 (onsdag), kl. 18.00-20.00

Fokus: Våtmarker och skydds-zoner

Lokal: Båstads församlingsgård

Anmälan krävs.

Workshop – Steninge
Samordnas med Kattegatts kustvattenråd

26 november 2019 (tisdag), kl. 18.00-20.30

Fokus: Kostnadseffektiva åtgärder mot övergödning – hur lantbruk och natur gynnas samtidigt

Lokal: Steninge Kuststation

Anmälan krävs.

Workshop – Båstad
Samordnas med Kattegatts kustvattenråd

28 november 2019 (torsdag), kl. 18.00-20.30

Fokus: Kostnadseffektiva åtgärder mot övergödning – hur lantbruk och natur gynnas samtidigt

Lokal: Mellbystrandsföreningens Hökagården

Anmälan krävs.

Prenumerera på vårt digitala nyhetsbrev och få inbjudan till aktiviteterna ovan!

Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger om året. Skicka e-post till

lea.schneider@hushallningssallskapet.se.

Projektet finns också på Facebook:

LEVA-Kattegatts kustnära vatten: södra Halland-nordvästra Skåne

@LEVAKattegatt

<https://www.facebook.com/LEVAKattegatt/>

Du hittar information om hur Hushållningssällskapet behandlar personuppgifter på

<https://hushallningssallskapet.se/om-oss/personuppgifter-gdpr/>.

Hushållningssällskapet Halland
Lilla Böslid 146
305 96 Eldsberga

medfinansierat av
genom anslag 1:11 och Havs
Vatten
myndigheten
Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Inspiration

Kattegatts kustnära vatten:
södra Halland-nordvästra Skåne

Hushållnings
sällskapet

Kostnadseffektiva åtgärder mot övergödning

Övergödning av sjöar, vattendrag och kustvatten är ett av de största miljöproblemen i Västerhavets vattenstråk. **Problemet berör oss alla.** Detta för att algblomningar i vattnet kan vara toxiska (badförbud), och syrebrist vid vattnets botten påverkar djur, växter (bottendöd) samt försämrar vattendragens, våtmarkernas och sjöarnas ekosystemfunktioner (vattenrening, biologisk mångfald mm). Du kan bidra till förbättrad vattenkvalitet både i vattendragen och i havet!

I denna skrift vill vi ge dig inspiration och tips på kostnadseffektiva åtgärder (ett urval) som bidrar till minskning av näringsläckage i jordbrukslandskapet.

Win-Win-lösningar

Anläggandet av multifunktionella våtmarker, fosfordammar, integrerade skyddszoner mm skapar win-win-lösningar där ekosystemtjänster för natur och miljö kompletteras med direkta markägarbehov och samhällsnyttor (**bevattning, översvämningsskydd, arrondering, rekreation**). Detta speciellt när täckdiken eller öppna diken med näringsrikt vatten kan ledas in i en anläggning där näringsämnet (fosfor och kväve) kan sedimentera och tas upp av bottenslammets bakterier, samt växtligheten innan vattnet rinner vidare till vattendrag och hav.

Bild 1. Nyanlagd multifunktionell våtmark med grunda partier vid inloppet och varierande släntlutningar i kanter. Syftet: näringsretention och biologisk mångfald.

Våtmarker

Olika våtmarkstyper passar till olika lokala förutsättningar och önskemål. Topografin, markslag, jordarter och vattentillgång är avgörande faktorer för våtmarkens utformning (djup, storlek, mm) och **multifunktionalitet** (flödesutjämnande funktion, näringsreningskapacitet, bevattning, rekreation, biologisk mångfald). Grunda partier och flacka kanter (Bild 1) gynnar den biologiska mångfalden! Grunda partier med lågt vattenflöde bidrar också till att fosforpartiklar sjunker till botten och samlas för potentiell återanvändning som gödsel, detta **speciellt i fosfordammar**. Vegetationsklädda åsar i **segmenterade våtmarker** förstärker reningseffekten (Bild 2).

Bild 2. Segmenterad våtmark i Danmark där vegetationsklädda åsar har anlagts vinkelrät mot flödesriktningen.

Att använda **våtmarker** och dammar **för bevattning** är en direkt nytta för dig som markägare och är samtidigt en bra insats för natur och miljö. Dels återanvänder man näringsrikt vatten som samlats i dammen från dräneringsrören och dels så leder bättre tillväxt hos grödan vid bevattning till ett större växtnäringsupptag vilket minskar näringsläckaget från åkermarken. Dessutom så mår våtmarksmiljön bara bra av vattennivåvariationer och det leder till en minskad risk för igenväxning av vass och kaveldun och gynnar den biologiska mångfalden.

Bild 3. En anlagd våtmark som används för bevattning och som dessutom fungerar bra för näringsrening och gynnar den biologiska mångfalden.

Kantavplaning vid diken och vattendrag

Avslantning av dikes- och vattendragskanter minskar erosion och ursköljning av näringsrikt sediment, samt minskar rensningsbehovet (Bild 4). Detta också när uppkommande vegetation stabiliserar kanterna. **Flacka kanter** ger också värdefulla miljöer för djur och växter.

Bild 4. Kantavplaning vid rinnande vatten.

Kulvertöppning

Öppna diken är spridningskorridorer för biologisk mångfald och bidrar till näringsupptag, speciellt om växtlighet i diket bromsar vattnet och dikena anläggs meandrerande (slingrande). Öppna diken buffrar höga vattenflöden betydligt bättre än täckdiken. Kulvertöppningar (Bild 5) är enkla och effektiva åtgärder, som inte kräver mycket plats men kan påverka arronderingen.

Bild 6. Kulvertöppning.

Integrerade Skydds zoner (IBZ)

IBZ är fiffiga anläggningar där en ränna kopplad till en infiltrationsbank anläggs för att samla och rena näringsrikt dräneringsvatten innan det leds in i ett vattendrag (Bild 6). Anläggningen tar liten plats i anspråk (som en normal skydds zon) och är en mycket kostnadseffektiv åtgärd där mindre täckdikessystem (15–20 ha) mynnar i ett vattendrag.

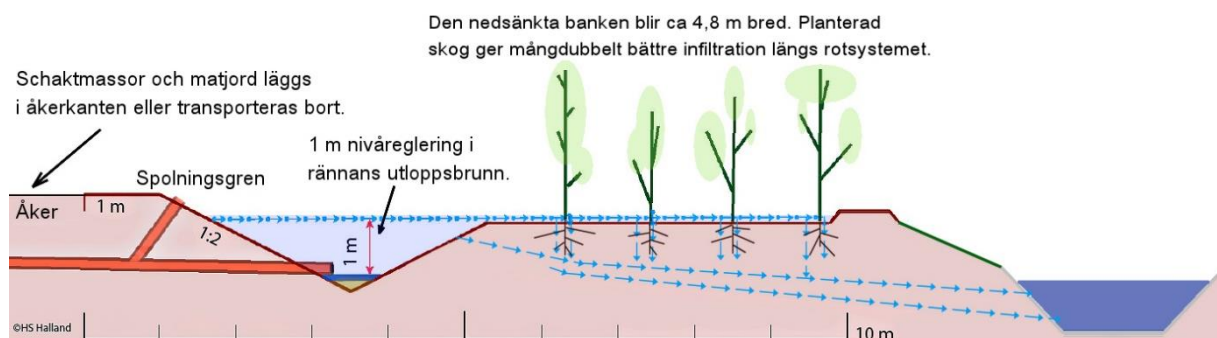

Bild 5. Schematisk ritning av en Integrerad Skydds zon.

Hushållningssällskapet Halland
Lilla Böslid 146
305 96 Eldsberga

medfinansierat av
genom anslag 1:11

Havs
och Vatten
myndigheten

Åtgärder för havs- och vattenmiljö